

Postup při zápisu údajů do AIS EO matričními úřady

dopady legislativních změn nastalých k 1. lednu 2024

Zpracoval:
odbor správních činností

I. Úvod

S účinností k 1. lednu 2024 došlo k několika legislativním změnám, které mají dopad do provozu formulářů, prostřednictvím nichž matriční úřady plní povinnost podle § 4a zákona č. 133/2000, o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, a zapisují údaje do informačního systému evidence obyvatel. Předně se jedná o následující změny:

- a) zrušení registrujících matričních úřadů,
- b) příslušnost matriky manželství, případně matriky registrovaného partnerství k zápisu změny příjmení vdovy či vdovce, případně osoby, jejíž registrované partnerství zaniklo úmrtím partnera,
- c) umožnění dodatečné změny rodného příjmení.

V současné době probíhá projekt, jehož cílem je vytvořit a matričním úřadům v průběhu příštího roku zpřístupnit nové řešení, umožňující jim provádět zápisy do informačního systému evidence obyvatel. S ohledem na tuto skutečnost a po zohlednění četnosti jednotlivých zápisů do informačního systému evidence obyvatel se Ministerstvo vnitra rozhodlo provést úpravy stávajících zápisových procesů pouze tam, kde je to racionální s ohledem na míru užítku a náklady nezbytné na zajištění.

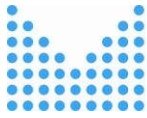
Pokud matriční úřad nemá nástroj pro to, aby sám provedl zápis do informačního systému evidence obyvatel, je povinen postupovat ve smyslu § 7 odst. 2 zákona č. 133/2000, o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, a dát podnět k provedení zápisu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, příslušnému podle místa trvalého pobytu občana, jehož se zápis týká. V některých případech, především pak jedná-li se o změnu rodného příjmení, je třeba kontaktovat přímo Ministerstvo vnitra.

II. Změny v zápisu do informačního systému evidence obyvatel

a) Zápis údajů o registrovaném partnerství

Nově lze učinit prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství u kteréhokoli matričního úřadu. Každý z těchto matričních úřadů vede pro svůj správní obvod vlastní matriční knihu registrovaného partnerství a je příslušný zapisovat údaje o registrovaném partnerství do informačního systému evidence obyvatel.

Formulář pro zápis vzniku registrovaného partnerství - *Zápis údajů o vzniku registrovaného partnerství do agendového informačního systému evidence obyvatel/M13/* byl upraven tak, aby registrované partnerství vzniklé po 31. prosinci 2023 mohl do informačního systému evidence obyvatel zapsat kterýkoli z matričních úřadů. Kterýkoli z nich může také vyznačit zrušení takového registrovaného partnerství, je-li k tomu místně příslušný, a to

prostřednictvím formuláře *Zápis údajů o zrušení registrovaného partnerství do agendového informačního systému evidence obyvatel /M14/*).

K úpravám nedošlo na formulářích pro zápis neplatnosti a neexistence registrovaného partnerství a na formuláři pro zápis změny příjmení registrovaného partnera (dále jen „partner“) – tyto formuláře zůstávají být zpřístupněny všem matričním úřadům, ale zápis mohou provést pouze původní registrující matriční úřady. Ostatní matriční úřady musí postupovat ve smyslu § 7 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel a obrátit se ve věci zápisu do informačního systému evidence obyvatel na místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný.

Principy zápisu vzniku registrovaného partnerství a jeho zrušení prostřednictvím výše uvedených formulářů jsou obdobné principům zápisu uzavření manželství a rozvodu manželství prostřednictvím formulářů *Zápis údajů o uzavření manželství do agendového informačního systému evidence obyvatel /M09/* a *Zápis údajů o rozvodu manželství do agendového informačního systému evidence obyvatel /M10/*.

b) Zápis změny příjmení pozůstalého manžela či partnera

Zatímco na základě § 73a zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění účinném před 1. lednem 2024, zapisoval změnu příjmení vdovy či vdovce, případně osoby, jejíž registrované partnerství zaniklo úmrtím partnera, do matriční knihy matriční úřad podle místa úmrtí manžela / partnera, nově tak činí matriční úřad podle místa uzavření manželství / vzniku registrovaného partnerství.

V prostředí CzechPOINT@office jsou všem matričním úřadům k dispozici čtyři formuláře s označením *Zápis změny jména / jmen a příjmení do agendového informačního systému evidence obyvatel*, lišící se svým umístěním a identifikátorem. Čím se tyto formuláře neliší, to jsou implementované kontroly příslušnosti k provedení zápisu. Kontrola ověřuje, zda evidované místo narození nebo místo uzavření manželství / vzniku registrovaného partnerství nebo místo úmrtí manžela / partnera náleží do správního obvodu zapisujícího matričního úřadu. Změnu jmenných údajů pozůstalého manžela / partnera tedy může do informačního systému evidence obyvatel zapsat jak matrika narození, tak i matrika manželství / registrovaného partnerství nebo matrika úmrtí, dojde-li k ověření její příslušnosti oproti evidovanému místu matriční události.

Stejně jako v případě osob, jejichž manželství / registrované partnerství skončilo jinak než úmrtím, tak i v případě pozůstalých manželů / partnerů však může provedení zápisu bránit nesprávnost evidovaného místa uzavření manželství / vzniku registrovaného partnerství nebo absence záznamu daného svazku. V takovém případě je třeba kontaktovat Ministerstvo vnitra, aby údaje opravilo či doplnilo a umožnilo tak matričnímu úřadu zápis provést.

Jedná-li se o platné, aktuální manželství / registrované partnerství, zjedná nápravu evidovaných údajů místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností.

c) Zápis změny rodného příjmení

Zákon č. 414/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, umožnil narovnání rodného příjmení těch osob, u nichž došlo před 1. lednem 2024 popřením otcovství ke změně příjmení bez současné změny rodného příjmení, nebo jimž bylo povolením změny jejich příjmení před 1. lednem 2014 zároveň změněno i jejich rodné příjmení (bod 2 a 3 Čl. II Přejídná ustanovení zákona č. 414/2023 Sb.).

Vyznačení změny rodného příjmení bez současné změny příjmení neumožňují ani zápisové formuláře Czech POINT, ani procesy dostupné obecním úřadům obcí s rozšířenou působností v aplikaci informačního systému evidence obyvatel. Zápis této změny dovolí až proces nového řešení, který je pro matriční úřady připravován a který bude zároveň zpřístupněn i obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

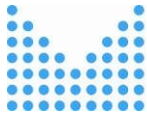
Do té doby je nutno změnu rodného příjmení evidovat opravným procesem se současným vyznačením data platnosti nově zaevidovaného údaje. Možnost zadat datum platnosti odlišné od data provedení opravy má pouze Ministerstvo vnitra. Po provedení opravy matričního zápisu a vydání nového rodného listu s uvedením původního rodného příjmení je třeba zaslat Ministerstvu vnitra podnět k provedení zápisu s uvedením data platnosti změny; podnět doporučujeme adresovat přímo odboru správních činností. V odůvodněných případech jej lze pro urychlení zaevidování změny zaslat na osc@mvr.cz.

Provede-li opravu rodného příjmení v informačním systému evidence obyvatel obecní úřad obce s rozšířenou působností, je nezbytné, aby o této opravě vyrozuměl Ministerstvo vnitra, které následně narovná datum platnosti nově zaevidovaného údaje.

Stejně musí být postupováno i v případech, kdy dojde ke změně rodného příjmení dítěte určením otcovství nebo uzavřením manželství jeho rodičů a tuto změnu nelze do informačního systému evidence obyvatel zapsat proto, že se zapisovaný údaj shoduje s již evidovaným příjmením dítěte. Může se jednat o situaci, kdy byla dítěti povolena změna příjmení na příjmení jeho vdané matky a manžel matky následně k tomuto dítěti určil otcovství.

d) Zápis údajů jiného zákonného zástupce

Ustanovení § 4a zákona o evidenci obyvatel ukládá matričním úřadům zapisovat do informačního systému evidence obyvatel všechny údaje podle § 3 odst. 3 písm. m) tohoto zákona, tj. i údaje jiného zákonného zástupce dítěte. Matriční úřady se ale zpravidla o skutečnosti, že byl dítěti jmenován jiný zákonný zástupce, vůbec nedozvědí, a i to je důvodem, proč je v informačním systému evidence obyvatel vedeno pouze zanedbatelné množství takových zástupců.

Novelou zákona o evidenci obyvatel, provedenou s účinností k 1. lednu 2024, byla povinnost zapisovat údaje jiného zákonného zástupce do informačního systému evidence obyvatel uložena i soudům, jež o jejich jmenování rozhodují.

Povinnost matričních úřadů však i přesto trvá; dozví-li se matriční úřad o jmenování jiného zákonného zástupce a pokud tento jiný zákonný zástupce není evidován, je matriční úřad povinen jeho údaje do informačního systému evidence obyvatel zapsat. K provedení zápisu údajů jiného zákonného zástupce slouží formuláře *Zápis údajů jiného zákonného zástupce do agendového informačního systému evidence obyvatel /M40/* a *Zápis údajů jiného zákonného zástupce do agendového informačního systému evidence obyvatel /ZM40/*, dostupné matričním úřadům a zvláštní matrice ve složce *Narození*.

III. Kontakty

V případě dotazů nebo problémů s provedením zápisu nás neváhejte kontaktovat.

Odbor centrálních informačních systémů MV

└ pracoviště služby hotline, tel. 974 849 600,

Odbor správních činností MV

└ Ing. Lucie Mládková, tel. 974 817 216, lucie.mladkova@mvr.cz,

└ Ing. Martina Brejchová, tel. 974 817 207, martina.brejchova@mvr.cz.